

1 Timoti

Kerek Mimo Poolbed Timoti Yaa Wongkoon

Kerek Kee Komo Dowad Wongkoon

Timoti kuu kambong Laistaraman. Yawodki kuu Gurikman, yawaan kuu Yuu wonong Yesu yaa anam andeen. Aron yenambed Pool kuu weng amun dakmen yareboon kuyaa kuu Timoti yoom yarebiwen. Kwane, Pool kuu Efesus aom weeb ayoobmimiib dobere weng amun kedmengkandoon kuu Timoti yoom God ye deme awiniwen. Kwane, Pool kuu Timoti nen anam andiwendan Efesus aom doriib yi ooni dowad kowekore kambong yena yaa wonoon. Wonoone aron doboob keruune kerek kee wongkoon. Wongkoon kuu: 1. Anam andiwendan yaa ooni ye kiwaan ye wengiib, 2. Nedbe kurikuri kami ye kiwaan ye wengiib, 3. Dudi kedmengkandidan kebene andi ye wengiib kui. Wongkoon ye weeb kuu AD 64 areb.

Korok Weng

1. Amun Kerundi Ye Weng Ibduruk (1:1-2)
2. Dudanabi Kedmengkandidan Yaa Kamkono Weng Kowoon (1:3-11)
3. Yariman Yaa Kubi Weng Kowoon (1:12-17)
4. Timoti Yaa Komo Dowad Wongkoon Ye Weng Ambobanoon (1:18-20)
5. Nedbe Kurikuri Kamimaibdan Yi Korok Deme Ye Kerekmen Ye Weng (sapta 2-3)
6. Dudi Kedmengkandi Yaa Kebeni Ye Kiwaan Ambobanoon (sapta 4)
7. Nimakarub Maa Maa Kerekmen Yaa Awandi Ye Kiwaan Ambobanoon (5:1-6:2)
8. Weng Maa Maa Ben Dakmoon (6:3-19)
9. Yeenbon Andedme Kebeni Weng (6:20-21)

---

1 ¹ Ne kuu Pool, Yesu Keresumbed kinoona ye apaso keraan. Nub Bobni Yaa Burudande Bindi Ye God yoom ye ande meedmuub ye karub Yesu Keresu yoombed deme kee ambangkok ande kiniwen ye karub kuu ne kei.

²Timoti, eb yaa wongkani keebdaan. Nub anam andi yaambed eb kuu ne dana anam kerewen.

Eb yaa kabamoon keebdi ye mimyob dowakeniib mimyob keebde kakman are nonondandiyiib yewenubmo doboriyiib kuu Ambe God yoom nub Yariman Yesu Keresu yoom yaambed bangkabdime.

Dudanabi Ye Kedmengkandidan Yaa Kaadkere

³Ne kuu ambibkin Masedonia yaa wenoni daabdaan kuu, kwane eb kuu Efesus aom kwane dobereneb karub yena dudanabi ye kedmengkandi kuu kamaib ande kebende. ⁴Yi kangkon yi awoya yi moo dakmenabembiriyiib kurin kurin yi awoya kumbed ari doroon doroon miniwen ande yi aningko dakmenabembiriyiib kuu kamaib ande kebende. Kwane, weng keyaambed wengberenabi yeman kerimaib, kukuu God ye deme aromne awini yemanban. Kedi, God ye deme aromne awini kuu anam andi yaambed.

⁵Kwane andi ye weng kee daabdaan kuye dowad kuu, mimyob dowaken darewoob keru yeman. Mimyob dowaken kee niindem aom minikmanakiibbaniib inamen amunmoyiib aadidmiyiibban ye anam andiyiib yaambed minimaan. ⁶Nimakarub yena kuu inamen keyaa koronde weng anamban idiibban ye kiwaan yaa winiwen. ⁷Yi kuu God ye amob kedmengkandidan kerandamiib kumban, komo komo dakmiib ye weng id kuu yikaadban, arudkono ye weng dakmiib ye weng id kangkon yikaadban.

⁸Nub nubkaad, God ye amob kuu amun, amonombe arewa ye dowad awinokban keraniib kumbed. ⁹Nub kangkon nubkaad, God ye amob kuu yorokmodan yi dowad ongmino, God ye amob kuu amob domabangkidaniib wabkaddaniib God yaa angkurom korokbeniwendaniib ambarakmidaniib God yaa wunesariwendaniib okad yiri ye inamenmodaniib ambe ena yenbandiwendaniib kumka kuman yenbandidaniib ¹⁰nenem kamidaniib karub yikanmo awanoon awanoon kamidaniib karubbed yena awingke yid benib ari berengkimaibdaniib dudanabidaniib kangdod aom dudanabidaniib kane kanembed kedmengkandi anam yaa bon keriwendaniib kuu yi dowad God ye amob kuu ongmoon.

Kedmengkandi kee ¹¹nambiriyiib amun kerundiyyiib ye God ye weng amun daboknoon. Kwane, yembed weng amun kee oone dakmok ande kawoon.

God Yaa Eso Andoon

¹²Ne inamen yaa aromkono kawoon ye karub, nub Yariman Yesu Keresumbed ambangkembere awinaneen korondaanban ande meenekore kine kawoona ye deme awinaan kowe, ye yaa eso andimain. ¹³Kurin kuu

ne kuu yeremborom ye karub, Keresu yaningko monmareni yenbandeni kamimain kumban, yembed mimyob keewe kakman are nonondandoon, amborom kuu ne nonoon anam andindombed kamimamaan kowe.

¹⁴Kwane, nub Yarimanbed ne yaa kabamoon kondoon ye mimyob dowaken kuu yimin yiminmo kawoon. Kwane, angkon Yesu Keresu yaambd anam andiyiib mimyob dowakeniib monoon kuu dabokne kawoon.

¹⁵Kedi, Yesu Keresu okad yiri monoon kuu ambarakmidan kuu bobni yaa burudande bindok monoon. Weng kee anam, wengambere korem awini yeman. Kedi, ne kuu ambarakmi miin arewaman, karub yena arebban, ¹⁶kumban ne kuu kwamune areb doriin kumbed, Yesu Keresumbed ne dowad yodbiriban no iwari meedme doroone ne kuu ye mimyob keende kakman are nonondandi ye inamen wedmeni anam andaan. Ye kuu ne yaambd kumun korokboon kuu ne kuu ambarakmi miin arewaman kumbed anam andaan kowe, yimin kuu kane kane ye yaa anam andaniib kuu wadkeri aron korem yeman kandaniib.

¹⁷Kwane, aron korem korem ye Korok Darewoob, bobnindeban ye God, wedmindeban ye God, God yembedmo kui, ye yaa aningko darewoowiib nambiriyiib kerok, aron korem korem. Anam kwanok.

Anam Andi Ongme Awine

¹⁸Ne dana Timoti, eb dowad profesi weng wengambere dakmiwen ye kerekmen yaambd kedmengkandi kee kabdaan. Profesi weng kee wengambere awinaneeb kuu, arewa menebaneen yaa kuu amunmo dobiriyiib ninanabe burudande. ¹⁹Eb anam andi ongme awine. Meeni dohiri inamen kiwaan amunmombd dobere.

Nimakarub yena kuu inamen kee korondiiwe yi anam andi kuu kan kubunoon, karub yena yi konoo aombd arewa domiwe bot ari wowe monmaroone kankubunemoo areb keriwen. ²⁰Kwaniwendan kumaom yena kuu Aimenayus yoom Aleksandee yoom kui. Nembd yi kuu beni God yaningko monmaraib andi ye dowad Seten ye dingki ari nongkobaan.

Komarewa Kurikuri Kami

2 ¹Ibduruk kuu ne dowaken darewoob kuu, dowaken ye dowadiib nimakarub yena yaa dabab meneboon ye dowadiib eso andi ye dowadiib kurikuri kamime, nimakarub korem yi dowad. ²Korok dareb darewiib kane kane korok keriwendaniib yi dowad kurikuri kamime. Kuye dowad kuu nub kuu yewenubmo nangkemmo yena yi arinambo ari amunmo dobiriyiib God ye dowaken yaambd dobaranuub. ³Kuu amun kii. Kwananuub kuu nub Bobni Yaa Burudande Bindi Ye Godbed nub yaa kubendaneen. ⁴Ye dowaken kuu nimakarub korem anam

andaniib kumbed bobni yaa burudande bindaneene anam anam yaa yikaadkeraniib.

⁵Kedi, God kuu mimo, yenayiibban. Kwane, God dore nimakarub dore wedyiri dobiri ye karub kuu mimo, karub Yesu Keresu, yembedmo. ⁶Ye kuu yeka yemeren nimakarub korem bididi dowad kondoon. Kukuu yi akmi yeman, aron anam ari keroona bindi ye kiwaan ongmoon. ⁷Kuye dowadbed Yesu ye weng kidangkambon ari dakmi ye demeyiib apaso demeyiib Yuudanban yaa anam andi anam ye kedmengkandi ye demeyiib kine kawoon. Weng kee iranmi ye weng dakmokban, anam dakmaan.

⁸Ne dowaken kuu karub korem dingki kankoone kurikuri kerimaib kuu noriniibban wengbiriyiibban inamen karadmo yaambad kwamimamime.

Nima Yi Dobiri Kerekmen

⁹Nangkon ne dowaken kuu nima kuu karub ye inamen monmari ye ebkadbed inwaraib, ebkad amunmo inwarime. Kurikuri wini dowad, kerengkandime andi ye inamen darewoobbed inwaraib. ¹⁰Yimin kuu nima kane kanembed nub kuu God yaningko kankoonimaub andaniib kuu amun amun kamime.

¹¹Korok korokbed kedmengkandibka yi dabderem aombad nima kuu iwari kan kubune yirimbed kere kaadkeraniib kuu yimin. ¹²Nembed yedmaan kuu nimambad karub yaa kedmengkandaniib o korok keraniib kuu amob andaan. Nima kuu kurikuri aron ari iwari dobirime, ¹³amborom kuu Adam yedin ongmekored Iv kuu ongmoon kowe. ¹⁴Kwane, Adam yaa kuu bironindo, Iv kuu birondoombad ambarakmeen. ¹⁵Kwamunekob, nima kuu dana wanabimaib kuu dabab kandimaib kumban, yi kuu wabkadiibban kumbed yi anam andiyiib mimyob dowakeniib karadmo dobiriyiib awine dobaraniib kuu Godbed bobni yaa burudande bindaneen.

Kuristendan Ooni Ye Korok Korok Yi Dobiri

3 ¹Nembed weng kee yedmandamaan kuu anam kai kii. Karub kanembed kuristendan ooni ye korok keru ye inamen darewoowiib meenoka kuu amun kii, amborom kuu deme kee manimanandeb kowe.

²Kwani kowe, anam kuu kuristendan ooni ye korok kuu ambarakmoon ande kadwonimokban ye karub kwanembed kerok. Ye kuu wonong mimoyiib, kirod norin wandiyiibbaniib yemeren ongme kangkadme dobiriyiib ye karub. Ye kuu inamen amun awinaane ye yaa karub yenambad amun andenimaib ye karub. Ye kuu angkodmenandi ye dowakeniwa angkon ye kedmengkandimaan kuu yena kirod kaadkerimaib ye karub. ³Ye kuu ok arewa anembiri awaanban, angkon nangbi awaanban. Kwane, ye kuu nangkem yewenub ye karub, angkon od yaa meeni darewoob ye karubban. ⁴Ye kuu ye nimadana korobe ooni

ye karub, angkon ye dana meed yaa kedmengkandeene ye weng yaamo wengambere awine kamimaib ye karub. ⁵Kedi, ye kuu ye nimadana korobe oonokban keraneen kuu kuristendan kuu korobe oonaneen dee? Yiminban!

⁶Ye kuu kibirebyamo kuristen keroonbedban, amborom kuu korok keraan andekore kerengkan ye inamen darewoob keraneen, Seten ye dabab areb kwane keraneen. ⁷Ye kuu kuristenbandanbed karub amun andimaib ye karub. Kwamune kowe, ye aningko kuu kankubunaibban kerene Seten ye birandi yaa kombaraanban.

Kuristen Awande Keendombiri Ye Korok Korok Yi Dobiri

⁸Kuristendan awande keendombiri ye karub ye kangkon nimakarubbed karub amun andimaib ye karub, kobkowiibban ye karub, ok arewa anembiri ye karubban, birande od bi ye karubban. ⁹Yi kuu minikmanakiibban kumbed anam andi korokboon ye weng yobdoodmo awinime. ¹⁰Kwani kowe, ibduruk kuu yi komboon darobendekoriwa yimin keroka, kuristendan awande keendombiridan yi deme kwane awinime.

¹¹Kwamune areb kumbed nima kangkon nimakarubbed nima amun andimaib ye nima, wungkandi dandi ye nimamban, kirod norin wandi ye nimamban, anammo dakme ambangki ye nima kui.

¹²Kuristendan awande keendombiri ye karub kuu wonong mimo ye karub. Ye kuu ye dana meediib ye ambibdaniib amunmo ooni ye karub kumbed deme kee konime. ¹³Kane kane deme kee korobe ambangkaniib kuu aningko amun yeman kandenib Yesu Keresu yaa yi anam andi arudkonomo keraniib.

Kedmengkandi Anam Anam Kuu Godbed Korokboon

¹⁴Ne dowaken kuu eb yaa aron doboobban arimbed mananiin, kumban kwamune kame andi ye weng kuu eb yaa wongke keebdaan, amborom kuu ¹⁵barang maambed kebenewaneena kirod manainban keraneen kuu, God ye karuwa nimaya yi dobiri komarewa kuu ebkaadkerundaneeb. Yi kuu wad doreen ye God yaa nedbe kurikuri kamidan, yi kuu dodkono aromkonombed ambib aromne dobirimaun kwane areb kuu anam anam naawon awine kankoonimaibdan kii.

¹⁶Weng dakmandamaan kee aadidmindeban ye weng kii, God ye dowaken yaambed dobiri korokboon kuu barang miin darewoob kai.

Ye kuu karub anam kere monoon.

Monoone, Kingkin Karadmombed ye kuu yorokmoman kii ande korokboon.

Korokboone, engyus kuu wedmeniwen.

Wedmiwe, ambibkin maa maa yaa ye weng daandiwen.

Daandiiwe, okad yiridan anam andiwen.
Anam andiiwe, nambiri ari nen daanoon.

Awad Yi Yoman Winiwendan Yi Kedmengkandi

4 ¹Kwane, Kingkin Karadmombed dian yedmoon kuu, kibik aron yeenbon kere weneen aom kuu, nimakarub yena kuu anam andi yaa koronde dudanabi ye awad yi yoman wenenib awad arewa yi kedmengkandi yaa awinaniib kii. ²Yi kedmengkandi kuu dudanabi aadidmi ye karuwa nimayambed ben wenebe derendaraniib. Yi kuu inamen arewa o amun wengyundindebandan. ³Yi kuu nima awadmi kuu amob ande kebenenib animan yena anaib andimaib. Kumban Godbed animan korem ongmenaboon kuu anam ande anam anam kaadkeriwendanbed benib eso ande ani dowad kui.

⁴Kedi, kumkam korem Godbed ongmenaboon kuu amunmo kii. Komo komo Godbed bangkandaneena baniib kuu God yaa eso andiyiibbed baniib kuu yimin, ⁵amborom kuu God yeka ye weng kundukbed yedmooniiib yi kurikuriyiibbed kumkam kuu yuburare karadmo keroon kowe.

Kurikuri Korok Korok Yi Dobiri

⁶Kwane, kedmengkandi kee kuristen angkodmia yaa dakmimamaneeb kuu Yesu Keresu ye deme karub amun keraneeb, amborom kuu eb kuu anam andi ye wengiib kedmengkandi yorokmoyiib yi yoman weneneb eb kuristen inamen kainewen kowe. ⁷Kwane, God ye inameniibban ye mooyiib idiibban ye mooyiib kuyaa awinaab, wangdandunde. Kwani kowe, ebka ebmeren God ye dowaken yaambd dobiri dowad kedmengkande. ⁸Kedi, id aromkono keru ye deme kuu amun kumban, ebka ebmeren God ye dowaken yaambd dobiri keembed kuyaa kuu burudande barang darewoob yeman keroon kii. Kuku meeni korem ye awandi yeman, okad yiri dobiriyiib Ewen ari dobiriyiib yaa kuu.

⁹Weng kee anam, wengambere korem awini yeman. ¹⁰Nub kuu anam kwananeen anduwen kuu, wad doreen ye Godbed nimakarub korem yi dowad bobni yaa burudande bindi ye kiwaan ongmenye ye yaa anam andiwendan kuu bindoon. Kowe, kuye dowadbed arewa menebimaan yaa kuu ninabe deme yobdoodiib awinimaub.

¹¹Weng kee dakmaan kee kwamune kedmengkandeneb kwanime ande. ¹²Eb kuu kewedman areb weeb yemoon dobirindo kumban, korondaawa karub yenambd eb kuu kewedmanmo yiminban andebdaib. Kwane, anam andiwendan yaa kuu eb weng dakmiyiib eb dohiri kerekmeniib eb mimyob dowaken keendiyyiib eb anam andiyiib eb niindem aom karadmo dobiriyiib yaambd inamen amun korokbendimame. ¹³Eb kuu kidangkambonbed God Ye Weng Karadmo kimingkaneb God Ye Weng

Karadmo ambobande wengambirime andeneb kedmengkande ningmone kuyaamo doberemberebka, ne kuu mana.

¹⁴God ye deme ambangki ye aromkono kabdoon kuu, eb dowad karub maambed profesi weng wengambere dakmoon yaambad kurikuri aamkono aamkonombad eb ari dingki nongkobe kurikuri keriwon yaron arimbud kabdoon kuu korondaab, kwane awinembere. ¹⁵Eb yaa kwane kame andi ye weng kabdaan kee kuyaamo doberembere nimakarub korem kuu eb anam andi darewoob keru kuu wedmime. ¹⁶Ebka eb dobiriyiib eb kedmengkandi yiib kuu korobe kaadkere darobe dobere. Kwane doberembere, amborom kuu kwamunaneeb kuu ebbad momban ewiib ebbad kedmengkandee we wengaibdaniib kuu bindaneen kowe.

Kuristendan Yaa Dakme Ongkandi Ye Kiwaan

5 ¹Aamkono aamkono yaa kenambun weng yobdood daandaab, eb ambe yaa ongakane daanimaab areb kwane dakme. Kwane, keweddand yaa kuu eb ambanga yaa daandimaab areb kwane dakme. ²Kwane, nima aamkono yaa kuu eb ena yaa daandimaab areb kwane dakme. Kwane, nima koyu yaa kuu eb oniya yaa daandimaab areb kwane dakme, meeni karadmombad dakme.

Nima Irib Yaa Awandi Ye Kiwaan

³Nima irib yi karubkimiibbandan kuu kuristendanbed korobe oone keendombirime. ⁴Kumban wonong irib kuu dana meediib o awoyayiib keruka, yi kuu God ye dowaken yaambad yidin yu oone keendombirime. Kwananiib kuu yumbud komo yi awandeen kuu neman inande awandimamime. Kwananiib kuu Godbed yi yaa kubendaneen kii.

⁵Wonong irib yumbirimo oonidaniibban kuu Godbed anam awawaneen ande meenekoru amnoomiib awingyawiib kurikuri kere awawok ande kaamobimaun. ⁶Kumban wonong irib yena kuu yi kad ye inamen yaamo ambangkimaib kowe, wad doriib kumban yi kingkin kuu bobnemoon areb keroon.

⁷Kwamime ye weng dakmandamaan kee yi yaa kangkon konde. Kondebko wengambere awinibka, yenambad irib yaa ambarakmeen andendaibban keraniib. ⁸Kane kanembad ye karubkim awandokban keraniib kuu arewa, kumban yi ambe ena awoya oniya ambanga damana awandokban keraniib kuu kuyaa burudande miin arewa kai kii! Kukuu yi anam andi aadikmiwen, yi inamen kuu anam andindodan arebban, inamen miin arewa kii.

⁹Nima irib awandi dowad yi aningko wongkaneeb ye nima kukei. Yu kuu weeb 60yiibbed ari dobereen kii. Yu angkon yu karub wad doboroon yaron yaa domonenekoru karub maa yoom dobirindo ye wonong, ¹⁰yu amun amun kami yikaadkeriwon ye wonong, yu dana ongme

kedmengkandeen ye wonong, angkodmenandi ye dowakeniib ye wonong, yon ogi deme areb yukareb kankubune God ye karadmodan awandi ye wonong, dabab menebimaandan yaa awandi ye wonong, deme amun maa maa ambangkimaun ye wonong kui.

¹¹ Kwane, kiomnindo ye nima irib kuu yi aningko wongkaab, amborom kuu karub awani ye inamen kuu darewoob kerenib, Yesu Keresu ye deme korondaniib kowe. ¹² Kwamune kowe, yika yimeren dabab kanmananiib, amborom kuu Yesu Keresu yaa amob ongmiwen kuu domokbaniib kowe. ¹³ Yi kangkon ogood yarebenib wungkandi dandi ye nima kerenib wingkanambengan ye nima kerenib weng arewa dakmenabinban ye weng dakmaniib.

¹⁴ Kwamunekob, ne dowaken kuu kiomnindo ye nima irib kuu karub awanenib, dana wanabenib, ambiwoom deme oonenib, amun amun kamime. Kwananiib kuu God ye bonmanbed yi dowad nima arewa andundaanban keraneen. ¹⁵ Yi kuu karub awadmime andid, amborom kuu kibikee anam kuu nima irib yena kuu koronde Seten ye yoman winiwen kowe.

¹⁶ Kwane, anam andeen ye wonong kuu yu karubkim aom kuu wonong iriwiib keroka yumbed awanduk, wonong irib yu awandi dowad kuristendan yi dingki ari kowaun. Kwamunanuun kuu amun, amborom kuu kuristendanbed karubkimiibban ye nima iribmo awandaniib kuu yimin keraneen kowe.

Kurikuri Korok Korok

¹⁷ Kurikuri korok korokbed kuristendan yaa ongme oonendimaib kuu deme amunmo awinimaib kowe, yiib korok keruwen ye dowadiib ooni deme amunmo ambangkimaib ye dowadiib aningko darewoob arimbed kondime. Ne meeni darewoob kuu Yesu ye weng amun ambobandenib wengambirime andimaibdan yoom kedmengkandidan yoom yi dowad weng kee dakme wongkaan. ¹⁸ Kwamune wongkaan amborom kuu, God Ye Weng Karadmo yaambed wongkoon kuu “Buromakaumbed wiit norok danabi dowad animari dodkanmo dewenebuun kuu wiit be anandamuka kebenendaib.” andoon. Angkon maa wongkoon kuu “Karub deme awinoon kuu kakmaniib kandod yimin.” andoon.

¹⁹ Karub mimombed mene kurikuri korok yaa amarakmoon kii andoka wengamberenaib. Kumban karub ayoob o ayoobmimbed mene anam amarakmoon kii andibka wengambirime. ²⁰ Korok kanembed anam amarakmoka kuristendan yi kidangkambed kebenenibko korondok. Kwananiib kumbed yena kangkon kwamunaub ande meene kaadkeraniib.

²¹ God yoom Yesu Keresu yoom Godbed kingkoon ye engyus yoom yi arinambo arimbed nembed eb yaa amob kee yedme kowaan kuu, weng ke kabdaan kee nimakarub korem yi dowad ongme awinembere,

yena yaa manmo keru ye inamen ambangkaab. ²² Kane kanembed korok kerandamiib kwari kirod dingki kowe kurikuri keraab. Kirod dingki kowe kurikuri keraneeb kuu ye amarakmi kuyaa daboknemoon areb keraneeb. Karadmo ye kiwaan kuyaambad dobere.

²³ Eb kuu ot korere kandimaab kowe, ot aromnok andi dowad okmo kuu koronde ok wain embengmoyiib bune animame.

²⁴ Nimakarub yena ye amarakmi kuu dian keraane, wengyundi yaron kerindombad nimakarub korem kuu ye amarakmi ye weng wengambere yikaadkerimaib. Kumban nimakarub yena ye amarakmi kuu biknoon kowe, wengyundi yaron arimo korem wengambere yikaadkeraniib.

²⁵ Kwamune areb, amun amun kami kuu dian keraane wedmimaib. Kwane, amun amun kami yena kuu dianban kumban biknindeban dian keraneen.

Dabderem Yiri Dobere No Deme Awinembiridan

6 ¹ Yena ye dabderem yiri dobere no deme awinembiridan anam andiwen korem kuu ye mimim ye kangkodan ye weng wengambereniib ye aningko kuu darewoob arimbed kondime. Kwamunaniib kumbad God yaningko monmaraibban kereniib, nub kedmengkandi yaa kuu arewa andaibban keraniib.

² Kumban, ye kangkodan kuu kuristen keroka, ye kuu kamune meendobaib, “Ye kuu ne kuristen angkodmi kowe, ye weng wengambereni ye aningko kuu darewoob arimbed konainban.” andaib. Kumban kwane kamime ye weng kee andaan kuu ye deme kuu amun yemanmo awinime. Kangkoman kuristenban ye deme awini arebban awinime, burudande miin amun awinime, amborom kuu kangkoman kuu kuristenman, ye angkodmi kowe. Weng kee ye yaa kedmengkande kwane kamime ande.

Dudanabi Ye Kedmengkandi

³ Karub kanembed dudanabi ye kedmengkandi derendarene kanyarenib nub Yariman Yesu Keresu ye weng yorokmoyiib God ye dowaken yaambad dohiri ye kedmengkandiyeib ibmo kerokban keroka, ⁴ ye kuu kerengkandan kereniib inamen ma id kandindeban keruwen. Ye dowaken kuu ogood weng wengberenabi kowe, ye inamen kuu yorokmomban keruwen. Kwani kowe, kuye inamen yaambad kuu wungkandiyeib nangmiyeib damangkandi ye wengiib anamban ogood inamen keendiyiib ⁵ wowe korare aye korare ye wengiib menebimaan. Ye inamen kuu korem miin arewa keroone anam anam kuu ye yaa korem boona dowan keroon. Yimbed meenimaib kuu God ye dowaken yaambad dohiri kuu od bi ye kiwaan manok andimaib kii.

Inamen Amuniib Inamen Arewayiib

⁶ Kumban Godbed komo bangkandoon yaa kuu yimin ande eso andiyiib God ye dowaken yaambad dohiri kuu amun kerundi yemoon

bi yeman. ⁷Kedi, nub wooneen kuu yiribmaniib ma kanminindo. Kwani kowe, bobnanuub kangkon yiribmaniib ma kanwanaubban. ⁸Kumban, animaniib ebkadiib dobaranuub kuu yimin, God yaa eso andi yeman.

⁹Kwane, kane kanembed yiribman yemoon benamberem ande meenimaib kuu ambarakmaniib dee andi ye komboon yi yaa mananeene, inameniibban ye dowakeniib arud ye barang yaa dowaken keeniyiib baniib kumbed yi monmaraneen. ¹⁰Kuu kwamune kui, od bi ye dowaken kuu inamen arewa maa maa yemoon ye ambokab. Nimakarub yena kuu od bi ye dowaken darewoob keriwen kowe, anam andi ye kiwaan yaa korondenib dabab yemoon biwen, yimeren maradbed kaaremoon areb keriwen.

Komarewa Dobiri Andi Ye Weng Ongkandoon

¹¹Kwani kowe, God ye karub, eb kuu arewa korem keyaa kee kombiri wene. Kumban yorokmo dobiriyiib God ye dowaken yaambbed dobiriyiib anam andiyiib mimyob dowaken keendiyiib erekmab kangdommo dobiriyiib nangkem dobiriyiib keyaambbed awine dobere. ¹²Eb anam andi yaambbed arewa menebaneen yaa kuu amunmo dobiriyiib ninanabe burudande. Ebbbed nimakarub yemoon yi kidangkambbed Yesu yaa anam andaan kii andi ye weng yedmewen kuu Godbed wadkeri aron korem ye dowad kinebdoon. Kwani kowe, wadkeri aron korem yeman kee awine dobere. ¹³Wad doriibdan korem yaa wadkeri kondoon ye God yoom, Pontius Paillet ye arinambo arimbed ne kuu Godbed kinoonman ye weng ande yedmoon ye karub Yesu Keresu yoom, yi ayooob yi arinambo arimbed nembed eb yaa amob kee yedme kowaan kuu, ¹⁴weng kee kabdaan kee korondaab awine kande. Kwane arewayiib ande dedmoniyiibban kumbed awine doberebko wene nub Yariman Yesu Keresu angkane mananeen yaron kerok. ¹⁵Kuyaron kuu Godbed ye dowaken yaamo aron kinoon yaambbed kwananeen.

Ye kuu amun kerundi meneboon ye God, yembedmo kuu Korok, ye kuu king korem yi King, yariman korem yi Yariman. ¹⁶Yembedmo kuu bobnindeban ye God, dia winindeban ye nambiri aom doreen ye God, ye kuu karub maa kurin ma wedmenindo ye God, ma wedmenindeban ye God. Ye yaa aningko ambab ariyiib aromkonoyiib aron korem korem kerok. Anam kwanok.

¹⁷Yiribman yemoondan okad kiri doriib yaa kwanime ye weng kee daande. Kerengkan kamaib, angkon komarewa keraneen ye dowad nub yiribmanbed nubka awandaneen ande meenaib, amborom kuu yiribman dowan keraneen keru yaron kuu yikaadban kowe. Kwani kowe, Godbed nub awandaneen andi ye meenimbed kowime, amborom kuu yembed nub kube dohiri ye dowad kumkam yiminmo bangkandimaan. ¹⁸Yi yaa amun amun kamime ye weng daande. Amun amun kami yemoon kamime,

yi yiribman kuu kirim kamaib, nimakarub yena yaayiib numbere awandi dowad nekwime. ¹⁹Kekamune kamaniib kumbed Godbed dowan kerindeban ye kakman Ewen aom nongkobaneene wadkeri anam kandaniib.

Yeenbon Andedme Kebeni Weng

²⁰O Timoti, komo komo bangkabdekore ongme oone andoon kuu arewambed monmaraan ande amukne. Inameniibban ye wengiib God yaa bon kami ye weng yenambed weng anam dudanabe dakmiweniib yaa kuu manakeende. ²¹Nimakarub yenambed dudi weng kee awinekoriwa anam andi ye kiwaan yaa koronde winiwen.

Kabamoon keendi ye mimyob dowaken kuu yiib yaa kerok.